

ÜİHK'lar AB Temel Haklar Şartı'nın uygulanmasını güçlendiriyor

FRA, AEA ve Norveç Hibeleri tarafından finanse edilen bölgesel işbirliği projesi olan "Temel hakların ve hukukun üstünlüğünün temel haklar boyutlarının izlenmesinde Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının Desteklenmesi"nin kapanış konferansını gerçekleştirdi. [Etkinlik](#), AB Temel Haklar Şartı'nın ulusal düzeyde ve AB çerçevesinde uygulanmasının geliştirilmesinde Ulusal İnsan Hakları Kurumlarının (ÜİHK) rolüne ilişkin farkındalığı artırmış ve anlayışı geliştirmiştir. Etkinlik 21-22 Şubat 2024 tarihleri arasında Brüksel'de gerçekleştirilmiştir.

Konferans, ÜİHK'lar tarafından geliştirilen proje faaliyetleri ve iyi uygulama girişimleri hakkında bilgi

edinmek üzere ÜİHK'lar, sivil toplum, ulusal ve AB politika yapıcılarından 100'den fazla katılımcıyı bir araya getirmiştir.

Konferansın sonuç bildirisi, Üye Devletleri ve Avrupa Komisyonu'nu AB çerçevesinde ÜİHK'leri daha da güçlendirmeye teşvik etmiştir. Ayrıca ÜİHK'ların Sözleşmenin uygulanmasına ve hukukun üstünlüğünün izlenmesine katkıları vurgulanmıştır.

Bu proje aracılığıyla Bulgaristan, Hırvatistan, GKRY, Letonya, Polonya, Slovakya ve Slovenya'daki ÜİHK'ler ve Avrupa ÜİHK'ler Ağı (ENNHRİ), Sözleşmenin ulusal düzeyde uygulanmasını teşvik etmek ve hukukun üstünlüğüne ilişkin raporlamayı

desteklemek için faaliyetler geliştirmiş ve uygulamıştır. Bu, Sözleşmenin uygulanmasını güçlendirmeye yönelik AB Stratejisinin uygulanmasına ve Avrupa Komisyonu tarafından hukukun üstünlüğüne ilişkin yıllık raporlamaya katkıda bulunmaktadır.

AEA & Norveç Hibeleri proje hakkında bir [makale](#) ve konferans [video](#)su yayınlamıştır.

Bu sayıda:

ÜİHK'lar AB Temel Haklar Şartı'nın uygulanmasını	1
Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı: Konsey müzakere yetkisini kabul etti	2
Birlikte Çalışabilir Avrupa Yasası: Konsey, AB genelinde daha verimli dijital kamu hizmetleri için yeni yasayı kabul etti	3
Konsey ve Parlamento zorla çalıştırılarak üretilen ürünlerin yasaklanması için anlaşmaya vardı	4-5
Yer değişikliği yapmak zorunda kalan sivil toplum kuruluşları için yeni yasal araç	6
Yayımlar	6

Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı: Konsey müzakere yetkisini kabul etti

Üye devletlerin AB büyükelçileri “Konsey'in Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı”na ilişkin [müzakere yetkisi](#) üzerinde mutabakata vardı.

Önerilen büyüme aracı, Komisyon tarafından Kasım 2023'te sunulan Batı Balkanlar için yeni Büyüme Planının merkezinde yer almaktadır. Bahsi geçen büyüme aracı AB'nin Batı Balkanlı ortaklarını, hukukun üstünlüğü ve temel haklar da dâhil olmak üzere kapsamlı bir dizi sosyo-ekonomik ve temel reformu üstlenmeleri konusunda destekleyecek, genişleme sürecini destekleyerek ortakların AB ile ekonomik yakınlaşmasını hızlandıracaktır.

2024'ten 2027'ye kadar olan dönemi kapsayan bu araçla AB'nin Batı Balkan ortaklarına 2 milyar Avro'ya kadar hibe ve 4 milyar Avro'ya kadar kredi sağlanması beklenmektedir. Ödemeler, her bir ortağın üzerinde mutabık kalınan Reform Gündeminde belirtilen reformların gerçekleştirilmesi açısından sıkı koşullara tabi olacaktır.

Konsey'in yetki alanının ana unsurları

Konsey'in müzakere yetkisi, büyüme aracının oluşturulmasına yönelik Komisyon teklifini temel almakta ve büyüme aracının genel ve özel hedefleri ile AB desteğinin ön koşulları da dâhil olmak üzere bazı unsurlarını daha da netleştirmekte ve geliştirmektedir.

Temel değişikliklerden biri, özellikle Reform Gündemlerinin kabulü ve değiştirilmesi, AB desteği için ön koşulların yerine getirilmesinin izlenmesi ve ödeme koşullarının karşılanmasının değerlendirilmesi olmak üzere, Konsey'in büyüme aracının yönetimindeki rolünün güçlendirilmesiyle ilgilidir.

Konsey ayrıca görev tanımında ortakların Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile uyumuna daha fazla odaklanmaktadır.

Sonraki adımlar:

Varılan anlaşma, Konsey başkanlığının, Parlamento'nun yetkisini oylamasının hemen ardından Avrupa Parlamentosu ile büyüme aracı için nihai metin üzerinde müzakerelere başlamasına olanak tanıyacaktır.

Arka Plan

8 Kasım 2023 tarihinde Avrupa Komisyonu, yıllık genişleme paketiyle birlikte Batı Balkanlar için yeni bir Büyüme Planı sundu.

Batı Balkanlar için Büyüme Planı, Batı Balkan ortaklarının AB'nin tek pazarı ile ekonomik entegrasyonunu güçlendirmeyi, Ortak Bölgesel Pazar yoluyla bölge içinde ekonomik entegrasyonu artırmayı, temel reformları hızlandırmayı ve Batı Balkanlar için Reform ve Büyüme Aracı yoluyla reformları desteklemek için mali yardımı artırmayı amaçlayan dört sütuna dayanmaktadır.

[Batı Balkanlar için yeni Reform ve Büyüme Aracı](#)'nı finanse etmek üzere, 2021-2027 Çok Yıllı Mali Çerçeve'nin orta vadeli revizyonunun bir parçası olarak Batı Balkanlar'a 2 milyar Avro ek destek tahsis edilmiştir.

Birlikte Çalışabilir Avrupa Yasası: Konsey, AB genelinde daha verimli dijital kamu hizmetleri için yeni yasayı kabul etti

Birbirine bağlı dijital kamu idareleri ağı oluşturmak ve Avrupa kamu sektörünün dijital dönüşümünü hızlandırmak amacıyla Konsey, AB genelinde kamu sektörünün yüksek düzeyde birlikte çalışabilirliğine ilişkin tedbirleri içeren yeni bir [yasayı kabul etti](#) ([Birlikte Çalışabilir Avrupa Yasası](#)).

“Bu yönetmeliğin kabul edilmesi, AB'nin dijital dönüşümüne yönelik kararlılığımız açısından önemli bir andır. Yeni yasa, Avrupa'daki kamu idarelerinin daha etkin bir şekilde işbirliği yapmasını sağlayacak ve böylece vatandaşlarımız ve işletmelerimiz için zaman ve maliyet tasarrufu sağlayacaktır. Ayrıca, dijital çözümlerin başarılı bir şekilde benimsenmesi için gerekli olan inovasyonu teşvik edecek, becerileri ve bilgi alışverişini arttıracak tedbirler getirecektir.”

(Mathieu Michel, Belçika'nın dijitalleşme, idari basitleştirme, mahremiyetin korunması ve bina yönetmeliğinden sorumlu Devlet Bakanı)

Yeni mevzuatın temel hedefleri

Yönetmelik, kamu hizmetlerinin sınırlar ötesinde sorunsuz bir şekilde sunulmasını sağlamak üzere AB kamu idareleri için yeni bir işbirliği çerçevesi oluşturmayı ve inovasyonu teşvik eden, beceri ve bilgi alışverişini arttıran destek tedbirleri sağlamayı amaçlamaktadır.

Yeni yasa, özellikle düzenleyici sanal alanların oluşturulması yoluyla AB kamu sektörü için ortak birlikte çalışabilirlik çözümlerinden oluşan bir ekosistem yaratmak amacıyla bir birlikte çalışabilirlik yönetim yapısı kuracaktır. Bu şekilde AB'deki kamu idareleri bu tür çözümlere katkıda bulunabilir ve bunları yeniden kullanabilir, birlikte yenilik getirebilir ve katma değer yaratabilir.

Yönetmeliğin temel unsurları

Yeni yönetmelikte yer alan ana unsurlar aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- ⇒ ikincillik ve orantılılık ilkeleri doğrultusunda 'trans-Avrupa dijital kamu hizmetleri' kavramı ve tanımı,

⇒ Kamu idarelerinin, üye devletlerin yanı sıra bölge ve şehirlerin ortak sahip olduğu projeler çerçevesinde bir araya geldiği yapılandırılmış bir AB işbirliğini sağlayan hükümler,

⇒ Tüzükle kurulan yeni yapının merkezinde yer alan 'Birlikte Çalışabilir Avrupa Kurulu' tarafından yönlendirilen çok düzeyli bir yönetim çerçevesi,

⇒ Çözümler ve topluluk işbirliği için tek durak noktası ('Birlikte Çalışabilir Avrupa portalı') tarafından desteklenen ve yeniliği teşvik eden, beceri ve bilgi alışverişini artıran önlemlerle desteklenen birlikte çalışabilirlik çözümlerini paylaşma ve yeniden kullanma imkanı,

⇒ Ulusal ve yerel idarelere aşırı yük bindirmekten kaçınmak için orantılılık ilkesi doğrultusunda, zorunlu birlikte çalışabilirlik değerlendirmesinin ana hedefleri ve koşulları,

⇒ birlikte çalışabilirlik düzenleyici sanal alanların kurulması ve bunlara katılımla ilgili olarak yapay zeka yasası (AIA) ve genel veri koruma yönetmeliği (GDPR) hükümleriyle tutarlılık.

Sonraki adımlar

Kabulün ardından yasama tasarrufunun metni önümüzdeki haftalarda AB'nin resmi gazetesinde yayınlanacak ve yönetmelik bu yayından 20 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Arka plan

Geçtiğimiz yıllarda dijital devlet ve veri uzmanları, mevcut Avrupa Birlikte Çalışabilirlik Çerçevesi (EIF) temelinde geniş kapsamlı ortak birlikte çalışabilirlik işbirliği uygulamaları geliştirmiştir. EIF, birlikte çalışabilirlik için Avrupa'nın yaygın olarak tanınan kavramsal modelidir. Ancak yakın zamanda yapılan değerlendirmeler, tamamen gönüllülük esasına dayanan bu işbirliği yaklaşımının ciddi kısıtlılıklarını ortaya çıkarmıştır.

AB üye ülkeleri, Avrupa birlikte çalışabilirlik işbirliğini güçlendirme ihtiyacını giderek daha fazla vurgulamaktadır. Diğerlerinin yanı sıra 2017'de Tallinn'de ve 2020'de Berlin'de imzalanan bakanlar deklarasyonları bu gerekliliği kanıtlamaktadır. Bu ihtiyaçları karşılamak amacıyla Komisyon, 18 Kasım 2022 tarihinde 'Birlikte Çalışabilir Avrupa Yasası' teklifini kabul etmiştir. 2 Haziran 2023 tarihinde TTE (Telekomünikasyon) Konseyi bu dosyaya ilişkin bir ilerleme raporunu not etmiş ve 6 Ekim 2023 tarihinde üye devletlerin temsilcileri (Coreper), dönem başkanlığının Avrupa Parlamentosu ile müzakerelere başlamasına izin veren bir yetki üzerinde anlaşmaya varmıştır. İlk üçlü görüşme 10 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirilmiş ve 13 Kasım 2023 tarihinde yapılan ikinci üçlü görüşmede geçici bir anlaşmaya varılmıştır.

Konsey ve Parlamento zorla çalıştırılarak üretilen ürünlerin yasaklanması için anlaşmaya vardı (1)

Konsey ve Avrupa Parlamentosu, AB pazarında zorla çalıştırılarak üretilen ürünleri yasaklayan yönetmelik üzerinde geçici bir anlaşmaya vardı. İki eş-yasa koyucu arasında varılan geçici anlaşma, zorla çalıştırma kullanılarak üretilen herhangi bir ürünün AB pazarına sunulması veya AB pazarından ihraç edilmesinin yasaklanmasına yönelik teklifin ana hedefini desteklemektedir. Anlaşma, Komisyon ve ulusal yetkili makamların soruşturma ve karar alma sürecindeki sorumluluklarını netleştiren orijinal teklife önemli değişiklikler getirmektedir.

“Köleliğin ve zorla çalıştırmanın 21. yüzyılda dünyada hala varlığını sürdürüyor olması dehşet vericidir. Bu iğrenç suç ortadan kaldırılmalıdır ve bunu başarmanın ilk adımı da işçileri sömüren şirketlerin iş modelini kırmaktan geçmektedir. Bu yönetmelikle, ister Avrupa'da ister yurtdışında üretilsin, bu şirketlerin ürünlerine tek pazarımızda yer olmadığından emin olmak istiyoruz.”

(Pierre-Yves Dermagne, Belçika Başbakan Yardımcısı ve Ekonomi ve İstihdam Bakanı)

Zorla çalıştırma risk alanları ve zorla çalıştırılarak üretilen ürünlere ilişkin veri tabanı

Eş-yasa koyucular, bu tüzüğün uygulanmasını kolaylaştırmak için, Komisyon'un, uluslararası

kuruluşlardan (Uluslararası Çalışma Örgütü gibi) gelen raporlar da dahil olmak üzere, zorla çalıştırma riskleri hakkında doğrulanabilir ve düzenli olarak güncellenen bilgileri içeren bir veri tabanı oluşturması konusunda anlaşmışlardır. Veri tabanı, bu tüzüğün olası ihlallerinin değerlendirilmesinde Komisyon'un ve ulusal yetkili makamların çalışmalarını desteklemelidir.

Risk temelli yaklaşım

Geçici anlaşma, Komisyon ve ulusal yetkili makamlar tarafından bu tüzüğün ihlal edilme olasılığını değerlendirirken uygulanacak net kriterler belirlemektedir. Bu kriterler şunlardır:

- ⇒ Devlet tarafından dayatılan zorla çalıştırmanın söz konusu olup olmadığı da dahil olmak üzere, şüphelenilen zorla çalıştırmanın ölçeği ve derecesi
- ⇒ Birlik piyasasına sürülen veya sunulan ürünlerin miktarı veya hacmi
- ⇒ Ürünün zorla çalıştırma ile üretilmiş olması muhtemel parçalarının nihai ürün içindeki payı
- ⇒ Müteşebbislerin tedarik zincirindeki şüpheli zorla çalıştırma risklerine yakınlığı ve bunları ele almak için sahip oldukları nüfuz

Komisyon, farklı zorla çalıştırma türlerinin sona erdirilmesi ve düzeltilmesine yönelik en iyi uygulamalar da dahil olmak üzere, bu yönetmeliğin gerekliliklerine uymalarına yardımcı olmak amacıyla ekonomik operatörler ve yetkili makamlar için kılavuzlar yayınlacaktır. Bu kılavuzlar aynı zamanda mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler için Zorla Çalıştırma Tek Portalı üzerinden ulaşılabilecek eşlik eden tedbirleri de içerecektir.

Soruşturmaları kim yürütecek?

İki ortak yasa koyucu tarafından varılan anlaşma, soruşturmaları hangi makamın yürüteceğini belirleyecek kriterleri ortaya koymaktadır. Komisyon, AB toprakları dışındaki soruşturmalara öncülük edecektir. Risklerin bir üye devletin topraklarında olduğu durumlarda, söz konusu üye devletin yetkili makamı soruşturmaları yürütecektir. Yetkili makamlar, bu tüzüğün ihlal edilme olasılığını değerlendirirken, şüpheli zorla çalıştırma hakkında yeni bilgiler bulurlarsa, şüpheli zorla çalıştırmanın söz konusu üye devletin topraklarında gerçekleşmesi koşuluyla, diğer üye devletlerin yetkili makamlarını bilgilendirmelidir. Benzer şekilde, zorla çalıştırma şüphesi AB dışında gerçekleşiyorsa, yetkili makamlar Komisyonu bilgilendirmelidir.

Köleliğin ve zorla çalıştırmanın 21. yüzyılda dünyada hala varlığını sürdürüyor olması dehşet vericidir.

Konsey ve Parlamento zorla çalıştırılarak üretilen ürünlerin yasaklanması için anlaşmaya vardı (2)

Nihai kararlar

Nihai karar (yani, zorla çalıştırma ile üretilen bir ürünün yasaklanması, geri çekilmesi ve imha edilmesi) soruşturmayı yürüten makam tarafından alınacaktır. Ulusal bir otorite tarafından alınan karar, karşılıklı tanıma ilkesine dayalı olarak diğer tüm üye devletlerde de uygulanacaktır.

Zorla çalıştırma ile üretilen kritik ürünlerin tedarik riskleri söz konusu olduğunda, yetkili makam bunların imha edilmemesine karar verebilir ve bunun yerine müteşebbise, faaliyetlerinde veya ilgili tedarik zincirlerinde artık zorla çalıştırma olmadığını kanıtlayana kadar ürünü alıkoymasını emredebilir.

Geçici anlaşma, bu yönetmeliğin ihlal ettiği tespit edilen ürünün bir parçasının

değiştirilebilir olması halinde, imha emrinin sadece ilgili parça için geçerli olduğunu açıklığa kavuşturacaktır. Örneğin, bir otomobilin bir parçası zorla çalıştırılarak üretilmişse, bu parçanın imha edilmesi gerekecek, ancak otomobilin tamamı imha edilmeyecektir. Otomobil üreticisi bu parça için yeni bir tedarikçi bulmak ya da bu parçanın zorla çalıştırma ile üretilmediğinden emin olmak zorunda kalacaktır. Ancak, bir sos yapımında kullanılan domatesler zorla çalıştırılarak üretilmişse, tüm sosun imha edilmesi gerekecektir.

Sonraki adımlar

Avrupa Parlamentosu ile varılan geçici anlaşmanın her iki kurum tarafından da onaylanması ve resmen kabul edilmesi gerekmektedir.

Arka plan

Dünya genelinde, birçok sektörde ve her kıtada yaklaşık 27,6 milyon kişi zorla çalıştırılmaktadır. Zorla çalıştırmanın çoğu özel sektörde gerçekleşirken, bir kısmı da kamu yetkilileri tarafından dayatılmaktadır.

Komisyon, 14 Eylül 2022 tarihinde AB'de zorla çalıştırılarak üretilen ürünlerin yasaklanmasını öngören tüzüğü [teklif](#) etmiştir. Konsey 26 Ocak 2024 tarihinde müzakere pozisyonunu kabul etmiştir.

Yer değişikliği yapmak zorunda kalan sivil toplum kuruluşları için yeni yasal araç

FRA, 1 Mart 2024 tarihinde Küresel Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlar Rehberi 2.0'ın çevrimiçi [lansmanı](#) sırasında konuştu. Rehber, 70 ülkedeki sivil toplum kuruluşlarının kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin yasalar hakkındaki bilgileri bir araya getirmektedir.

Bu araç, sivil toplum kuruluşlarının ihtiyaç duymaları halinde taşınabilecekleri uygun yerler hakkında öneriler bulmak için rehberlik eder.

Bu ücretsiz çevrimiçi araç DLA Piper, Avrupa Kâr Amacı Gütmeyen Hukuk Merkezi (ECNL)

ve PILnet tarafından derlenmiştir. Dünya çapında kar amacı gütmeyen kuruluşlara ilişkin karmaşık yasaları basitleştirmeyi amaçlamaktadır.

FRA'nın 2023 yılını kapsayan sivil alan istişaresinde, AB genelinde istişareye katılan her 10 kuruluştan 1'i 2023 yılında baskılar nedeniyle kuruluşlarını ve/veya bir personelini/göntüllüsünü başka bir ülkeye yerleştirmek zorunda kaldıklarını belirtmiştir.

YAYINLAR

Rapor: [Güney ve Doęu Akdeniz'de yeni çalışma biçimleri ve platform çalışmaları](#)

AB finansman döngüsünde temel hakların güvence altına alınmasına ilişkin çalıştaylar

FRA, AB fonları ve temel haklara uyumun sağlanmasına ilişkin son raporunun temel sonuçlarını 26-27 Şubat 2024 tarihleri arasında çevrimiçi olarak düzenlenen iki ulusal tespit [çalıştayında](#) sundu. Etkinlikler Bulgaristan Ombudsmanlık Ofisi tarafından organize edildi.

Rapor: [AB fonları: Temel haklara uyumun sağlanması](#)

Simon Bolivar Bulvarı
No: 23, 06680
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0 (312) 442 90 62 -
0 (312) 442 90 22
Faks: 0 (312) 212 11 48
E-posta: ab@ikg.gov.tr

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

DIŞ İLİŞKİLER VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.ikg.gov.tr

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

